

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

T.C. İSTANBUL VALİLİĞİ ÇEVRE,ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRLÜĞÜ

SIFIR ATIK BELGESİ

(Temel Seviye)

Belge No:

Tarih: 08/02/2022

Adı:

Adresi:

Vergi No:

12/07/2019 tarihli ve 30829 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sıfır Atık Yönetmeliği'nce Sıfır Atık Yönetim Sistemi'ni kurarak Sıfır Atık Belgesi'ni almaya hak kazanmıştır.

Belge Son Geçerlilik Tarihi:
08/02/2027

Çevre,Şehircilik ve İklim Değişikliği
İl Müdürü

 E-İMZALIDIR

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ÇEVRE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

MART-2023

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	3
2. ÇEVRE DANIŞMANLIK HİZMETİ	4
2.1. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri	5
2.2. Atık Yönetimi ve Atıkların Geçici Depolanması.....	7
2.3. Sıfır Atık	8
2.4. Beyanlar ve Bildirimler	9
Geri Kazanım Katılım Payı (GEKAP) Bildirimleri.....	9
2.5. Tehlikeli/Tehlikesiz Atık İhracatı	11
2.5.1. Tehlikeli / Tehlikesiz Atık İhracatı Nedir?	11
2.5.2. Tehlikeli Atık İhracatı Başvurusunda Gerekli Belgeler Nelerdir?.....	11
2.5.3. Tehlikesiz Atık İhracatı Nedir?.....	12
2.5.4. Tehlikesiz Atık İhracatı Başvurusunda Gerekli Belgeler Nelerdir?.....	12
2.6. Çevre Denetimleri	12
2.7. Eğitimler	13
3. ÇALIŞMALARIMIZ	15
3.1. Yerel yönetimler.....	15
3.2. Sanayi Tesisleri	15
3.3. Otel, AVM, Hastane, Okul Kampüsleri ve Havaalanları	16
3.4. Hayvan Çiftlikleri.....	16

Şekiller Tablosu

Şekil 1: Çevre Danışmanlık Belgemiz.....	4
Şekil 2: Çevre İzin ve Lisans Belgesi Örneği.....	6
Şekil 3: Geçici Atık Depolama Alanı Örneği-1.....	7
Şekil 4: Geçici Atık Depolama Alanı Örneği-2.....	8
Şekil 5: Sıfır Atık Belgesi (Temel Seviye) Örneği.....	9
Şekil 6: Atık Beyan Formu Örneği.....	9

1. GİRİŞ

20. yüzyıldaki sanayileşme ve teknoloji alanındaki gelişmeler üretimin artması kadar tüketimin de hızlı bir şekilde artmasına sebep olmuştur. Bunun sonucunda doğal kaynaklarımız kirlenmeye, bozulmaya ve tükenmeye başlayarak doğa kendi kendini yenileyebilme özelliğini yitirmeye başlamıştır. Kontrolsüz doğal kaynak kullanımı; ormansızlaşma, biyolojik çeşitlilik kaybı, kirlilik, ozon tabakasının incilmesi, küresel iklim değişikliği gibi çevresel sorunlara neden olmuştur.

Günümüzde ise iklim değişikliğinin dünya gündeminin ilk sıralarında yer almasıyla birlikte, gerek toplumsal gerekse bireysel anlamda 'çevre bilinci' ve 'çevresel tutum' çalışmaları önem kazanmış; toplumlar ve bireyler yaşadıkları ortamların çevresel kalitesini sorgular duruma gelmişlerdir. Çünkü insan sağlığı ve refahı, çevresel durum ile yakından bağlantılıdır. Temiz hava ve su, gıda üretimi için verimli topraklar ve üretim için enerji ve malzeme girdileri açısından yüksek nitelikli doğal çevre, temel ihtiyaçları sağlamak adına gerekli ve önemlidir. Ayrıca sağlıklı bir çevrede yaşamak anayasal bir "hak" olarak toplumlara sunulmuştur. Ancak bu hak; çevreyi ve doğal kaynakları koruma sorumluluğunu da beraberinde getirmektedir. Yani herkes çevre sorunlarının tespitinde, çözümünde, takip edilmesinde görev almak durumundadır. Nitekim çevreyi kirletici davranışlardan kaçınmayı ve bu davranış biçimini engellemeyi hedefleyen, bunların yanı sıra düzeltici çalışmaları destekleyen çevre bilinci ve çevresel tutum çerçevesi; kişinin kendisine, topluma ve gelecek nesillere karşı sorumlu olduğunu hatırlatmaktadır.

Dolayısıyla, tüm firmaların çevre danışmanları ile işbirliği yapma zorunluluğu göz önüne alındığında ve her ölçekte ülkemizde binlerce işletme bulunduğu düşünüldüğünde, bu gruba düşen görevlerin yerine getirilmesinin önemi çok daha iyi anlaşılmaktadır. Etkin bir 'çevre koruma' için çevrenin ve çevresel değerlerin korunması konusunda bu derece önemli sorumlulukları olan bu meslek grubunun kendi çevresel farkındalıkları ve tutumları da en önemli faktörlerden biridir.

Çevre Danışmanlık hizmeti, günümüzde insanların ve çalışanların daha doğru bir çevrede yaşaması için verilen bir hizmettir. Genel anlamda Çevre Danışmanlık hizmetinin özellikle çevre kirliliğinin önüne geçilmesi adına çok büyük bir önemi bulunmaktadır. Çevre kanununa bağlı olarak alınan tüm çevresel önlemler, çevrenin güvenliği ve daha sağlıklı bir ortam oluşturulması için yapılmaktadır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın belirlediği kriterlere tabi şirketler gerekli çevre danışmanlık hizmetini almaları gerekmektedir.

2020'de çevre kirliliği, tam anlamıyla önüne geçilemeyen bir sorun olarak karşımızda bulunmaktadır. Bu yüzden gerekli iç tetkiklerin yapılması, düzenli ve gerekli incelemelerin doğru şekilde yapılması çok önemlidir.

2. ÇEVRE DANIŞMANLIK HİZMETİ

Çevre danışmanlık hizmeti; Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği Ek:1 ve Ek:2 listesinde yer alan işletmeler, faaliyetleri sonucu çevre kirliliğine neden olan ve/veya neden olabilecek ve Çevre Kanununa göre yürürlüğe konulan düzenlemeler uyarınca izne ve denetime tabidir. Bu kapsamda kurum, kuruluş veya işletmelerin faaliyetlerinin mevzuata uygunluğunu, alınan tedbirlerin etkili olarak uygulanıp uygulanmadığını değerlendiren, tesis içi aylık incelemeler yapan ve yıllık iç tetkik programları düzenleyen, işletme adına çevre izin ve lisans belgelerine başvuran, başvuru konusu ilgili mevzuata uygun teknik bilgi, belge ve raporları hazırlayan bakanlık tarafından yetkilendirilmiş çevre danışmanlık firmalarının sunduğu hizmettir.

Şekil 1: Çevre Danışmanlık Belgemiz

Öncelikle çevre danışmanlık hizmet sözleşmesinin ardından tesisinize Entegre Çevre Bilgi Sistemi üzerinden Çevre Mühendisi görevlendirmesi yapılmaktadır. Görevlendirmesi yapılan Çevre Mühendisiniz gerçekleştireceği saha ziyaretlerinde ilgili incelemeleri yaptıktan sonra,

- ÇED ve Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında, tesisinizin kapsamını belirleyecektir.
- Üretiminizi ve kapasite raporunuzu inceleyerek atıklarınızın tespitini yapacaktır.
- Faaliyetinize uygun Endüstriyel Atık Yönetim Planı hazırlayarak yetkili merci onayına sunacaktır.
- Emisyon noktalarınızı belirleyecek ve teknik uygunluk açısından önerilerde bulunacaktır.

Çevre Danışmanlık Hizmetleri

- Çevre mevzuatı kapsamındaki tüm beyan ve bildirimleri yaparak, alınması gereken Çevre İzin ve/veya Lisansı Belgesi için başvurunuzu yapacaktır.
- Mevzuat hükümlerine göre firmanız için İç Tetkik Raporunu hazırlar.
- Çevre Bilinçlendirme ve Atık Yönetim Eğitimleri gerçekleştirecektir.
- Atık ayrımının verimli bir şekilde sağlanması için her tesis ziyaretinde gözlem yaparak önerilerde bulunacaktır.

2.1. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

Avrupa Birliği müktesebatının iç hukuka aktarılması sürecinde, “Çevre” başlıklı konular oldukça önem kazanmıştır. Bu uyum sürecinde, ülkemizde çevre konusunda yetkili resmi kurum Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’dır. Bakanlık, yasal anlamda Türk Çevre Mevzuatı’nın AB Mevzuatı’na uyumuna, mevzuatın uygulanmasına ve kurumsal anlamda idari yapı ile bilgi paylaşım altyapısının güçlendirilmesine yönelik hedefler geliştirmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı’nın yayımladığı Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 listelerinde yer alan tesisler için Çevre İzin ve Lisans belgesi alması mecburiyeti bulunmaktadır. İlgili yönetmeliğin EK-1 ve EK-2 listelerinde yer aldığı halde alıcı ortama herhangi bir hava emisyonu ve atıksu deşarjı olmayan tesisler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerine müracaat etmek zorundadır. Çevre izin muafiyetine ilişkin değerlendirme yetkili merciler tarafından yapılır.

Ayrıca Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 listelerinde yer almayan tesisler kapsam dışı tesisler olarak adlandırılmaktadır. Bu kapsam dışı tesislerin de atık yönetimi, hava kirliliği yönetimi ve su kirliliği yönetimi adına yükümlülükleri devam etmektedir. Bütün endüstriyel tesisler (kapsam içi ya da kapsam dışı) yasal çevre uyum denetim kontrolü açısından aylık olarak ya da belli aralıklarla danışmanlık firmasından profesyonel çevre yönetim hizmetini almalıdırlar.

Çevre İzin aşamasında izlenecek adımlar şu şekildedir:

1. adım izin konusu ile ilgili olarak özel belgelerin hazırlanması,
2. adım ortak belgelerin hazırlanması,
3. adım ise izin aşamasının tamamlanması için gerekli bilgi ve belgelerin sunulması,
 - Emisyon İzni
 - Gürültü İzni
 - Atıksu Deşarj İzni
 - Derin Deniz Deşarj İzni

Tesisler Çevre Mevzuatı gereği uygun hale getirilip; Çevre izin ve Lisans Belgesi için sisteme yapılan başvurunun ve istenen evrakların yüklenmesi akabinde tesislere verilen çevre izni veya çevre izin ve lisans belgeleri beş yıl süre ile geçerlidir.

Tesisler Çevre İzin ve Lisans belgesinin geçerlilik süresinin sona ereceği tarihten en az 180 takvim günü önce başvuru yapmak ve beş yıllık süre dolmadan yeniden çevre izni veya çevre izin ve lisans belgesini yenilemek zorundadır. Yapılan değerlendirme sonucunda, başvuruda

Çevre Danışmanlık Hizmetleri

herhangi bir bilgi, belge, ölçüm, analiz sonuçları veya raporlarda eksiklik bulunması halinde, bu eksiklikler başvuru sahibine bildirilir. Bildirim tarihinden itibaren eksikliklerin 90 (doksan) takvim günü içinde tamamlanarak yetkili merciyeye sunulması zorunludur.

Emisyon konulu çevre izin başvurularında kullanılmak üzere Valilik Tespit Raporunun alınması gerekmektedir. Bağlı bulunulan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'ne bir dilekçe ile elden başvurular yapılır. Yetkili merci tarafından yerinde yapılan tespitler neticesinde düzenlenir.

Valilik Tespit Raporu; İl Müdürlüğü Uygunluk Yazısında bacalar ile ilgili belirtilen şartların devamlılığının sağlandığına dair yetkili merci tarafından düzenlenen bir rapordur.

Tesisler çevre izin veya çevre izin ve lisansı başvurusunu çevre yönetim birimi, istihdam edilen çevre görevlisi ya da Bakanlıkça yetkilendirilmiş çevre danışmanlık firmalarına yaptırmakla yükümlüdür.

Başvuru dosyasının yetkili mercilere sunulmasından başvurunun sonuçlanmasına kadar olan tüm süreçler ile bilgi, belge ve raporların doğruluğu, mevzuata uygunluğu ve doğacak hukuki sonuçlar konusunda işletmecisi ve hizmet satın alımı yoluyla işlemlerin gerçekleştirilmesi durumunda yetkilendirilmiş çevre danışmanlık firması müteselsilen sorumludur. Çevre Danışmanlık firmaları bu belgenin alınması konusunda rehberlik etmektedirler.

The image shows a sample of a "ÇEVRE İZİN VE LİSANS BELGESİ" (Environmental Permit and License Certificate) issued by the Ministry of Environment, Urbanization and Climate Change (T.C. ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI, ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü). The certificate is framed with a decorative border and contains the following information:

T.C. ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü

ÇEVRE İZİN VE LİSANS BELGESİ

Belge No :
Başlangıç Tarihi :
Bitiş Tarihi :
Tesis Adı :
Tesis Adresi :
İşletmenin Vergi Dairesi ve No :
Çevre İzin ve Lisans Konusu : Hava Emisyon
Tehlikeli Atık Geri Kazanım, Tehlikesiz Atık Geri Kazanım

Yukarıda adı ve açık adresi belirtilen tesise Çevre İzni ve Lisans Yönetmeliği kapsamında ÇEVRE İZİN VE LİSANS BELGESİ ile birlikte geçerlidir. Ayrı kullanılmaz.

Bakan a.
Genel Müdür

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Şekil 2: Çevre İzin ve Lisans Belgesi Örneği

2.2. Atık Yönetimi ve Atıkların Geçici Depolanması

Atık: tesis faaliyetleri sonucu ortaya çıkan ve tesis proseslerinde tekrar kullanımı mümkün olmayan, çevre ve insan sağlığına zarar verebilecek doğrudan ya da dolaylı olarak alıcı ortama verilmemesi gereken her türlü maddedir.

Atık yönetimi konusunda yapılması gerekenler ise:

- Tesisinize atanmış olan Çevre Mühendisi tarafından tesiste oluşabilecek ya da oluşma ihtimali olan atıkların ve yıllık oluşum miktarlarının belirlenmesi,
- Belirlenen atıklara ve atık miktarlarına göre geçici atık depolama alanlarının yaptırılması,
- 3 yıllık endüstriyel atık yönetim planının hazırlanması

Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği Ek-1 listesinde bulunan tesisler endüstriyel atık yönetim planlarını bağlı buldukları Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerine onaya sunmalıdır.

Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği Ek-2 listesinde bulunan tesisler endüstriyel atık yönetim planlarını hazırlar fakat bağlı buldukları Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerine onaya sunmasına gerek yoktur.

Şekil 3: Geçici Atık Depolama Alanı Örneği-1

Şekil 4: Geçici Atık Depolama Alanı Örneği-2

2.3. Sıfır Atık

Üretim, tüketim ve hizmet süreçlerinde atık oluşumunun önlenmesi/azaltılması, yeniden kullanıma öncelik verilmesi, oluşan atıkların ise kaynağında ayrı biriktirilerek toplanması ve geri dönüşüm ve/veya geri kazanımının sağlanarak bertarafa gönderilecek atık miktarının azaltılması suretiyle çevre ve insan sağlığının ve tüm kaynakların korunmasını hedefleyen yaklaşımdır.

Sıfır Atık Danışmanlığı Kapsamında Verdiğimiz Hizmetler şu şekildedir:

- Mevcut Durum Analizi
- İhtiyaç Analizi Belirleme
- Atık Azaltımı ve Önleme Çalışmaları
- Eğitim ve Bilinçlendirme Çalışmaları
- Sıfır Atık Yönetim Sistemi Kurma
- Kayıt Altına Alınan Atıkların ve Yapılan Faaliyetlerin Sisteme Girişleri
- Belgelendirme Başvuruları

Şekil 5: Sıfır Atık Belgesi (Temel Seviye) Örneği

2.4. Beyanlar ve Bildirimler

Atık beyanları, iki başlık altında toplanır. Bunlar düzenli yapılan beyanlar ve tek seferliğe mahsus yapılan beyanlardır.

Tek seferlik yapılan beyanlar, BEKRA, KSBS gibi beyanlar olup, tesis faaliyetinde herhangi bir değişiklik olmadığı sürece yenilenmezler.

Düzenli yapılan beyanlar ise en bilindik olanı her yılın ilk çeyreğinde bir önceki yıla ait düzenlenen Atık Beyan Formu'dur. Bu beyan sistemine ilave olarak 2019 yılında uygulamaya konulan Sıfır Atık beyanlarıdır.

ATIK BEYAN FORMU

YIL 2022
TESİS ADI
TESİS ADRESİ
TESİS SORUMLUSU

BEYAN KONTROL NO	ATIK KODU	ATIK ADI	ATIK YAĞ KATEGORİSİ	MIKTAR	ÖLÇÜ BİRİMİ	İŞLEMİN NEREDE YAPILDIĞI	ATIK İŞLEME YÖNTEMİ	ATIK İŞLEME TESİSİ / TIBBİ ATIK ALAN BELEDİYE / İHRACATÇI

Nace Bilgisi

NACE KODU	NACE ADI	KAPASİTE	BİRİM

Şekil 6: Atık Beyan Formu Örneği

Geri Kazanım Katılım Payı (GEKAP) Bildirimleri

Çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik düzenlemelerden biri olan Geri Kazanım Katılım Payı (GEKAP) Beyanı ile 2872 Sayılı Çevre Kanununun Ek 1 listesinde yer alan; ürünler ile

Çevre Danışmanlık Hizmetleri

ambalajlardan 01.01.2020 tarihi itibariyle geri kazanım katılım payı tahsil edilmeye başlanmıştır.

Yönetmelik kapsamındaki ürünlerden plastik poşetler için satış noktalarından, diğer ürünler için ise yurtiçinde piyasaya süren/ithalatçı gerçek veya tüzel kişilerden geri kazanım katılım payı alınmaktadır.

Sürekli bir Çevre Yöneticisi istihdam eden veya Çevre Yönetim Sorumlusu firmalarından çevre yönetim hizmeti alan veya çevre yönetim birimi kurma zorunluluğu bulunan piyasaya süren işletmeler ile ödeyecekleri geri kazanım katılım payı miktarı aylık 50.000 Türk Lirası'ndan fazla olan piyasaya süren işletmelerce bu Yönetmelik kapsamında yapılacak bildirim ve beyannamelerine esas veriler 2872 sayılı mevzuat kapsamında tanımlanan çevre görevlisi tarafından incelenip onaylanır.

Geri Kazanım Katılım Payı uygulamalarına yönelik beyan ve ödeme işlemleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen ayrı bir sistem üzerinden ve yine Hazine ve Maliye Bakanlığı'na belirlenen usul ve esaslar uyarınca gerçekleştirilmektedir.

GEKAP Beyan Adımları:

Geri Kazanım Katılım Payı'na tabi ürünlerin/ambalajların belirlenmesi ile Beyanı'nın verilmesi, kontrolü, otomasyonu ve onayına yönelik çalışmalar 3'er aylık periyotlarla 4 dönem olarak yapılmaktadır. Yapılması gereken bu çalışmalar farklı disiplinler arası işbirliği yapılarak ortaya çıkmalıdır.

Tedarikçiler GEKAP kapsamında yükümlülük taşımamaktadır.

Yurtdışından direkt olarak alınan malzemelerin ambalajları ile yine yurtdışından ithal edilen Ek 1 listesindeki ürünler GEKAP kapsamında beyannameye dahil edilmektedir.

İthalatta; yükümlülük ithalat tarihi itibariyle başlamaktadır. Yurtiçinde ürünün ambalajlanıp piyasaya arz edildiği tarih itibariyle yükümlülük başlamaktadır.

Boş ambalajlar GEKAP kapsamında değildir. GEKAP yükümlülüğü boş ambalajlara ürünün doldurulup piyasaya sürülmesi ile başlar.

Her yıl Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği kapsamında bildirimleri gerçekleştirilen Ek 5 – B2 statüsündeki ambalaj için belgelendirme yapılmazken, GEKAP uygulamalarında Ek 5-B1 ve Ek 5-B2 ayırımı söz konusu olmamaktadır. Örneğin; yurtdışından direkt olarak ithal edilerek ve/veya yurtiçinden alınarak üretimde vb. kullanılan kimyasallara, yağ vb. ait ambalajlar Ek5-B2 kapsamında olup, GEKAP beyannamesine dahil edilmektedir.

Çevre Kanunu Ek-1 sayılı listesinde belirtilen ve geri kazanım katılım payı tahsil edilecek ürünlerin sadece Lastik, Akümülatör, Madeni Yağ, Bitkisel Yağ, Elektrikli ve Elektronik Eşya, Pil, ilaç için birincil ambalajları için (şişe, bidon, teneke kutu, kağıt, karton koli veya plastik sarmalı/kaplaması gibi) beyan edilip geri kazanım katılım payı ödenmeyecektir.

Çevre Danışmanlık Hizmetleri

İçeceklerin şişe ve kutuları ile bunların mantar, kapak, tıpa ve etiketleri birincil ambalaj tanımı için bütün olarak değerlendirilmektedir. Ancak beyannamede her malzeme türü için ayrı bildirimde bulunulur.

Elektrikli ve elektronik eşyanın katılım payı hesabında eşyanın net ağırlığı dikkate alınacaktır. Örneğin; elektrikli eşya için verilen koruyucu kılıf veya ürüne ait ambalaj ve kılavuz kataloğu gibi ürün ağırlığına dahil edilmeyecektir.

Ayrıca Kanunun Ek-1 sayılı listede belirtilen bitkisel ve madeni yağların yine listede yer alan ürünlerin üretiminde hammadde olarak kullanılması durumunda, Yönetmelik gereği hammadde olarak kullanılan ürünün beyanı yapılacak ancak geri kazanım katılım payı ödenmeyecektir.

Piyasaya arz edilecek araçlar ile elektrikli ve elektronik eşyaların üretiminde orijinal eşya/parça olarak kullanılan ve Kanunun Ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünler için araç ile elektrikli ve elektronik eşyayı piyasaya sürenler tarafından beyan yapılır ancak bu ürünlerden geri kazanım katılım payı tahsil edilmez.

Hiçbir şekilde piyasaya arz edilmeyen ve sürekli olarak kullanılan palet vb. ambalajlar GEKAP kapsamında değildir.

2.5. Tehlikeli/Tehlikesiz Atık İhracatı

2.5.1. Tehlikeli / Tehlikesiz Atık İhracatı Nedir?

Tehlikeli atıklar ülkemizde bertaraf için yeterli kapasitesi bulunan tesislerin olmaması ve ithalatçı devletin kabul etmesi durumunda sadece Avrupa Birliği ülkeleri, OECD ülkeleri ve Liechtenstein'a ihraç edilebilir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bu ihraçlar için belge ve izin şartı aramaz. İhracatın bitmesinin ardından gümrük çıkış beyannamesi ve alıcı onaylı taşıma formu ile Bakanlığa gönderilmelidir.

Tehlikesiz atık ihracatı için ülke sınırlaması yoktur. Fakat Avrupa Birliği ülkeleri, OECD ülkeleri ve Liechtenstein haricindeki ülkelere ihracat yapılması durumunda ithalatçı ülkeden kabul yazısı alınması gereklidir. Ülkemiz 1994'ten itibaren Basel Sözleşmesi'nin tarafı olarak tehlikeli ve diğer atıkların sınır ötesi hareketlerini azaltmak, oluştukları yerde bertaraf etmek amacıyla hareket etmektedir.

2.5.2. Tehlikeli Atık İhracatı Başvurusunda Gerekli Belgeler Nelerdir?

Başvuru dosyasında;

- Bildirim Formu
- Taşıma Formu
- İthalatçı firma sözleşmesi örneği (İngilizce, İngilizce aslı olmaması durumunda onaylı Türkçe tercüme)

Çevre Danışmanlık Hizmetleri

- Geri kazanım tesisi lisans belgesi örneği (İngilizce, İngilizce aslı olmaması durumunda onaylı Türkçe tercüme)
- Taşıma firmaları listesi (Ad, adres, sigorta ve taşıma lisansı)
- Güzergâh (Türkiye sınırında kalan iller ve transit geçilecek ülkeler)
- Gümrük kapıları listesi
- İhracat işlemi bittikten sonra gerekli kapatma işinin yapılacağına dair taahhütname
- Tehlikeli atık zorunlu mali sorumluluk sigortası
- İhracat Bedeli Dekontu (x2) ve Fatura Bilgi Formu
- Tehlikeli Atık İhracatı İzleme Formu

2.5.3. Tehlikesiz Atık İhracatı Nedir?

Ülkemiz 1994'ten itibaren Basel Sözleşmesi'nin tarafı olarak tehlikeli ve diğer atıkların sınır ötesi hareketlerini azaltmak, oluştukları yerde bertaraf etmek amacıyla hareket etmektedir. Bu bağlamda tehlikesiz atıkların geri dönüşüme ekonomik katkı yapmaması ve teknolojisinin yetersiz gelmesi durumunda sınır ötesi sevk yapılabilir. Tehlikesiz atık ihracatı için ülke sınırlaması yoktur. Fakat Avrupa Birliği ülkeleri, OECD ülkeleri ve Liechtenstein için başvurular "Entegre Çevre Bilgi Sistemi" üzerinden yapılır, yazılı başvuru yapılmaz. Serbest bölgeden ihracat yapılacaksa öncelikle ilgili Serbest Bölge Müdürlüklerine başvurulması gerekmektedir. Bu ülkeler haricindeki ülkelere ihracat yapılması durumunda ithalatçı ülkeden kabul yazısı alınması gereklidir.

2.5.4. Tehlikesiz Atık İhracatı Başvurusunda Gerekli Belgeler Nelerdir?

Avrupa Birliği, OECD üyesi ülkeler ile Liechtenstein için;

- Proforma Fatura (Alıcı firma ve gideceği/teslimat yapılacak ülke farklı ise alıcı/fatura edilen firma ve alıcı/teslimat yapılacak firma/ülke adresleri ayrıca belirtilmeli)
- Firma lisansı (Sadece serbest bölgeye ihracat yapılacaksa yüklenmeli)
- İhracat Gerçekleşme Raporu

Avrupa Birliği, OECD üyesi ülkeler ile Liechtenstein harici ülkeler için;

- Proforma Fatura (Alıcı firma ve gideceği/teslimat yapılacak ülke farklı ise alıcı/fatura edilen firma ve alıcı/teslimat yapılacak firma/ülke adresleri ayrıca belirtilmeli)
- Otorite yazısı (İlgili ülke yetkili otoritesinden alınan ve atık kodu/Basel kodunu da içeren firmaya hitaben yazılan izin yazısı onaylı tercümesi olmalı)
- İhracat Gerçekleşme Raporu

2.6. Çevre Denetimleri

Türkiye 1970'li yıllarda çevre sorunları ile tanışmıştır. Ülkemizde anayasal düzenleme boyutundaki ilk adım 1982 yılında Anayasamıza "Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler" bölümünde yer alan 56. Maddenin "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin

Çevre Danışmanlık Hizmetleri

vatandaşların ödevidir.” hükümlerini içermesi ile atılmıştır. Böylelikle “çevre hakkı”, “çevrenin korunması” gibi kavramlar hukukumuzda girmiştir. Daha sonra 1983 yılında 2872 sayılı Çevre Kanunu yayımlanmış, 09.08.1991 tarihinde bağımsız bir Çevre Bakanlığı kurulmuştur.

Çevre denetiminin ülkemizde tarihsel gelişimine baktığımızda, çevreyle ilgili ilk düzenlemelerin 1970’lerin sonlarında endüstriyel kazalar ile başladığını görmekteyiz. 1980’lerin başında ise çevre konusuna, “çevre yönetimi” kavramı çerçevesinde yeni yaklaşımlar getirilmeye başlanmış ve endüstriyel faaliyetler bu yaklaşımlar çerçevesinde yeniden ele alınmıştır. 1980’lerin ortalarına gelindiğinde endüstriyel üretim sistemlerinde hammadde ve enerji akışının çevre üzerindeki etkileri tekrar tasarlanmıştır. 1990’lara gelindiğinde ise giderek büyüyen sanayi ve hizmet sektörleri, çevre eğitimi, çevresel değerlerin ölçümü ve izlenmesi, atıkların azaltılması ve çevresel yönetim stratejilerinin belirlenmesi konularına dair daha kapsamlı yaklaşımlara ihtiyaç duyulmuştur. 2000’li yılların başında, faaliyetleri sonucu çevre kirliliğine neden olacak veya çevreye zarar verecek kurum, kuruluş ve işletmelerin çevre yönetim birimi kurmaları, çevre görevlisi istihdam etmeleri veya Bakanlıkça yetkilendirilmiş kurum ve kuruluşlardan bu amaçla hizmet satın almaları zorunlu kılınmıştır. Böylelikle denetime tabi tesislerin faaliyetlerinin mevzuata uygunluğu, alınan tedbirlerin etkili olarak uygulanıp uygulanmadığı bu birim ya da görevliler tarafından değerlendirilmekte, tesis içi yıllık denetim programları da düzenlenerek sürdürülebilir çevre yaklaşımıyla faaliyetlerine devam etmeleri sağlanmaktadır.

Türkiye’de çevre denetiminin gerçekleştirilmesinde üç önemli paydaş yer almaktadır. Denetimlerin etkin ve amacına uygun olarak yapılması için aşağıda bahsedilen üç unsurun birbirleriyle etkileşim içinde olmaları önem arz etmektedir.

Bunlar;

- a) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı-Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri
- b) Çevre Danışmanlık Firmaları ve Çevre Yönetim Birimleri
- c) İşletmeler

Bu üçgen içerisinde; kirlüten ve denetleyen kurumlar arasında köprü vazifesi yapan çevre danışmanlarının önemi çok net olarak görülmektedir. Ülkemizde çevre denetiminden sorumlu bu grubun, bireysel olarak çevresel farkındalık ve tutumları görevlerini etkin ve bilinçli bir şekilde yerine getirebilmeleri; çevrenin korunabilmesi açısından oldukça önemlidir.

2.7. Eğitimler

Günlük yaşantımızın en önemli problemlerinden olan çevre sorununun çözüme ulaşması için toplumu bilinçlendirici eğitim çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Gerçekleştirilecek eğitim çalışması ile çevre bilincine sahip kişilerin yetiştirilmesi amaçlanmalıdır. Çevre eğitimi kursiyerlerin bilişsel öğrenimlerine seslenir. Tutum, değer yargıları, bilgi ve yetenek gelişimi ile çevreyi koruyan ve güzelleştiren etkinlik sonuçlarının gösterilmesi eğitim sürecini oluşturur. Çevre eğitimi okul öncesi dönemde başlamalıdır. Çünkü değer yargıları ve tutumlar genç yaşta ortaya çıkar. Bu sebeple küçük yaşlarda çevre ilişkileri, empati gelişimi ve çevre sevgisi oldukça

Çevre Danışmanlık Hizmetleri

önemlidir. Bu oluşum çevrenin korunması ve çevreyi güzelleştirecek etkinliklerin gösterilmesi anlamına gelmektedir.

Çevre kirliliğinin oluşumunda etkisi olan doğal etmenler depremler, volkanik patlamalar, seller gibi doğa olayları ve doğadan kaynaklı oluşum gösteren olgulardır. İnsanlar tarafından kaynaklanan ve oluşan etmenler ise evlerde, işyerlerinde ya da araçlarda kullanılan petrol ve benzeri yakıtlar, kalitesiz kömürler gibi yakıtların bilinçsizce ve aşırı şekilde kullanılması, sanayi atıklarının ve evsel atıkların bilinçsizce doğaya bırakılması ya da uygunsuz alanda biriktirilmesi gibi örneklerden çok fazla sıralanabilme imkânı vardır.

3. ÇALIŞMALARIMIZ

3.1. Yerel yönetimler

- İçme suyu havzalarının korunması ve sürdürülebilir işletilmesi,
- İçme suyu arıtma tesisi projesi yapılması,
- İçme suyu barajlarında dip çamuru tarama projesi,
- Atıksu arıtma tesisi projesi,
- Atıksu arıtma tesislerinin enerji verimli işletilmesi
- İçme suyu şebeke sisteminde kaçak kayıpların minimize edilmesi,
- İçme suyu tüketiminin minimize edilmesi,
- Verimli ve ekonomik atık toplama sistemleri,
- Sıfır atık projesi uygulaması,
- Akıllı ve verimli atık toplanması,
- Kompost ve biyogaz projelerinin hazırlaması ve işletilmesi,
- Hava kalitesini iyileştirme çalışması,
- Yağmur suyu hasadı projeleri,
- Çatıların güneş tarlasına dönüştürülmesi,
- Binalarda enerji verimliliği çalışmaları,
- Çöp depolama alanlarının tekniğine uygun düzenli depolanması işletilmesi,
- Çöp depolama alanında biyogaz üretilmesi projesi,
- Çöp depolama alanı sızıntı suyu yönetilmesi projesi,
- Pişmemiş yaş sebze-meyve ve park bahçe atıklarından toprak iyileştirici kompost üretilmesi,
- Pişmiş yemek atıklarından biyometanizasyon ve hayvan yemi üretilmesi,

3.2. Sanayi Tesisleri

- Üretim başına enerjinin verimli tüketimi projeleri,
- Üretim miktarına göre suyun verimli kullanılması projesi,
- Sıfır atık projesinin uygulanması,
- Atıkların hammaddeye dönüştürülmesi,
- Atıksu arıtma tesisi projelendirilmesi ve tesisin verimli işletilmesi,
- Arıtılmış suların tekrar kullanılması,
- Baca gazı arıtılması projesi ve tesisinin verimli işletilmesi,
- Tehlikeli atık yönetimi,
- Eko-etiket belgesi,
- Sera gazı azaltımı hesaplamaları ve doğrulama işlemi,
- Arıtma çamurunun bertarafı projeleri,
- Birinin atığı diğerrinin hammaddesi uygulamasının ekonomik olarak yaygınlaştırılması,

Çevre Danışmanlık Hizmetleri

- Çimento, termik santral, demir çelik ve kireç sanayinde atıkların alternatif enerji kaynağı olarak kullanılması çalışmaları,
- Tekstil ve deri sanayilerinde koku kirliliğinin minimize edilmesi,
- Atığın üretildiği yerde kompost üretilmesi projesi
- Atığın üretildiği yerde biyogaz üretilmesi projesi,

3.3. Otel, AVM, Hastane, Okul Kampüsleri ve Havaalanları

- Aydınlatma, havalandırma, ısıtma ve soğutmada enerjinin verimli kullanılması,
- Sıfır atık projesinin uygulaması,
- İçme ve kullanma suyunun verimli kullanılması ve israfın önlenmesi,
- Arıtılmış atıksuların yeşil alanlarda kullanılması,
- Tıbbi atık yönetimi,
- Pişmemiş yaş sebze-meyve ve park bahçe atıklarından yerli üretim tesisleri ile toprak iyileştirici kompost üretilmesi,
- Pişmiş yemek atıklarının biyoenerji üretilmesi,
- Yeşil hastane, havaalanı, AVM, otel ve okul kampüsleri uygulaması,
- Çatılarda güneş enerjisi üretimi,

3.4. Hayvan Çiftlikleri

- Hayvan gübresinden biyogaz üretilmesi ve verimli işletilmesi,
- Tarım alanlarında biyogaz tesislerinde üretilen katı ve sıvı fermente ürünlerin kullanılması,
- Hayvan gübresinden toprak iyileştirici ve düzenleyici kompost üretilmesi ve işletilmesi,
- Hayvan çiftliklerinde koku kirliliğinin minimize edilmesi,

